Genelge No: 2025/13 (Havayolu Gümrük Beyan Sistemi (HGBS))

Bu doküman, ilgili mevzuat metnini AB Global Mevzuat Arşivi düzeninde sunar.

T.C.

TİCARET BAKANLIĞI

Gümrükler Genel Müdürlüğü

Sayı: E-98263680-325.03-00116474757

Konu: Havayolu Gümrük Beyan Sistemi (HGBS)

GENELGE (2025/13)

Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesine gelen ve Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesinden giden hava taşıtlarının kontrolü ve zorunlu belgelerin gümrük idaresine sunulmasına ilişkin usul ve esaslar 4458 sayılı Gümrük Kanununun 34 üncü maddesi ile Gümrük Yönetmeliğinin 72/Ö ve 72/P maddelerinde ve sair mevzuatta düzenlenmiştir. Buna göre Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesine gelen ve Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesinden giden hava taşıtları, gümrük gözetim ve kontrolüne tabidir.

Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesine gelen ve Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesinden giden hava taşıtlarıyla ilgili olarak sefer kayıtlarının oluşturulmasını, Gümrük Yönetmeliği EK-10/E'de yer alan Havayolu Beyan Formunun ve Havayolu Beyan Formu eki belgelerin elektronik olarak gümrük idaresine sunulmasını ve gümrük idaresince onaylanmasını, havayolu ile taşınan eşyanın elektronik olarak takibinin yapılmasını teminen Havayolu Gümrük Beyan Sistemi (HGBS) geliştirilmiş olup HGBS üzerinden Havayolu Beyan Formu ve eki belgelerin beyan ve onay işlemleri aşağıdaki hususlar dikkate alınarak yapılacaktır:

1. Havayolu Beyan Formu ve ekleri, havayolu işleticisi, uçağın kaptanı veya bunlar adına hareket eden ve uçağın indiği veya kalkacağı havalimanında uçağa temsil hizmeti veren ilgili yer hizmet

kuruluşunca verilir. Yakıt fişi, ikram irsaliyesi, kargo manifestosu ve gümrüksüz satış yapılacak eşyaya ilişkin belgeler, sistem üzerinden gerekli yetkilendirmelerin yapılması kaydıyla, hava taşıtının indiği veya kalkacağı havalimanında havayolu işleticisine hizmet veren diğer kuruluşlarca da verilebilir. Havayolu Beyan Formu ve eklerinin bu kuruluşlarca verilmesi durumunda, aksine bilgi olmaması halinde bu belgelerin havayolu işleticisinin bilgisi ve onayı dâhilinde verildiği kabul edilir.

2. HGBS üzerinden Havayolu Beyan Formu ve eklerinin beyanı gümrük müdürlüklerinden alınacak HGBS Mükellef yetkisi ile yapılır.

3. Yurt dışından gelen veya yurt dışına giden hava taşıtları için öncelikle uçuşa ilişkin temel bilgilerin yer aldığı sefer kaydı oluşturularak havayolu beyanı için geçici bir tescil numarası alınır. Sefer kaydı oluşturulduğu anda bu sefer kaydı ilgili gümrük idaresi tarafından da görüntülenebilir durumdadır.

4. Oluşturulan sefer kaydının devamı olarak Havayolu Beyan Formu gerekli bilgiler girilerek doldurulur ve kaydedilir.

5. Mürettebat listesi, hava taşıtı ile yolcu taşınıyorsa yolcu listesi ve yük taşınıyorsa kargo manifestosu, hava taşıtına kumanya ve yakıt verilmişse ikram irsaliyesi ve yakıt fişi, iade edilecek ikram varsa ikram iade listesi, varsa gümrüksüz satış yapılacak eşyaya ilişkin liste ve benzeri belgeler sisteme uygun formatta yüklenir. Uçuşa ilişkin tüm bilgi ve belgelerin tamamlanmasıyla havayolu beyanı gümrüğe sunularak tescil numarası alınır. Tescil edilen beyan gümrük idaresinden geri gönderilme talep edilmek suretiyle düzeltilebilir.

6. Dış hat seferin devamı sayılan hallerde her havalimanı için ayrı bir Havayolu Beyan Formu verilir.

7. Gümrük idaresince, yurt dışından gelen hava taşıtlarının kontrolü yetkili gümrük idaresi bulunan varış havalimanlarında, yurt dışına giden hava taşıtlarının kontrolü ise yetkili gümrük idaresi bulunan en son kalkış havalimanında oluşturulan sefer kayıtları esas alınarak yapılır.

8. Havayolu Beyan Formu ve ekleri gümrük idaresince kontrol edilerek belgeler arasında bir çelişki olmaması, ihbar veya şüphe hali bulunmaması durumunda sistem üzerinden onaylanır.

9. Havayolu Beyan Formu ile ekindeki belgeler arasında çelişki olması veya ihbar ya da şüphe halinde hava taşıtı ayrıca kontrol edilebilir ve gerektiğinde detaylı arama yapılabilir. Arama sonucunda akaryakıt ve eşya bulunan yerler mühür altına alınabilir. Arama sonucu tutanakla tespit edilir kumanya, ve sisteme yüklenir.

10. Devlet hava taşıtları, hava harp gemileri, genel havacılık terminalini kullanan özel uçaklar ve hava taksilere ilişkin havayolu beyanları kağıt ortamında düzenlenebilir.

12. 10 uncu ve 11 inci maddeler çerçevesinde kağıt ortamında yapılan havayolu beyanları hariç olmak üzere, ıslak imzalı düzenlenen kağıt ortamındaki belgelerin gümrük idaresine sunulmasına gerek bulunmayıp söz konusu belgeler gümrük idaresince istendiğinde ibraz edilmek üzere ilgililerince saklanır.

Sistemin kullanımına ilişkin güncel memur ve yükümlü kılavuzlarına HGBS üzerinden erişilebilir.

Bu Genelge 02.03.2026 tarihinde yürürlüğe girer.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

Sezai UÇARMAK

Bakan a.

Bakan Yardımcısı

Dağıtım:

Tüm Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlükleri

Bu yazı GümrükApp’ten alınmıştır.